

WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
117 43 Αθήνα

Τηλ: 210 3314893
Φαξ: 210 3247578
d.karavellas@wwf.gr
www.wwf.gr

Αρ. πρωτ.: 31/2013

Προς:

1. Αντώνη Μανιτάκη, Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
2. Ευάγγελο Λιβιεράτο, Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
3. Σταύρο Καλαφάτη, Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 2013

Θέμα: Αναδιοργάνωση ΥΠΕΚΑ

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Με βάση την «Πρόταση Αναδιοργάνωσης ΥΠΕΚΑ & Εποπτευόμενων Φορέων» (Δεκέμβριος 2012), η οποία πρόσφατα ανακοινώθηκε επίσημα από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, δυσάρεστη έκπληξη προκαλούν:

- α. η μεταφορά της Γενικής Δ/σης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος στη Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Φυσικού Πλούτου, και
- β. η υποβάθμιση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος.

α. Μεταφορά δασών στη Γ.Γ. Ενέργειας και Φυσικού Πλούτου

Στην πρόταση αναδιάρθρωσης, τα δάση αντιμετωπίζονται ως τομεακή πολιτική που έχει μεγαλύτερη θεματική συνάφεια με τους τομείς της ενέργειας και της μεταλλείας (σχεδόν αποκλειστικό μέχρι σήμερα αντικείμενο της Γ.Δ. Φυσικού Πλούτου) και όχι ως φυσικό περιβάλλον που χρήζει συντονισμένης και συνολικής πολιτικής διαχείρισης και διατήρησης με τον φυσικό χώρο εν γένει. Η μεταφορά αυτή δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την ουσιαστική ενσωμάτωση και εναρμόνιση των υπηρεσιών του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα τη λειτουργία δύο παράλληλων συστημάτων που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος, με την πολιτική ηγεσία να αποτελεί το μόνο σημείο σύμπτωσης. Εξάλλου, και στο αποκεντρωμένο επίπεδο, οι υπηρεσίες που έχουν επιφορτισθεί με τον περιβαλλοντικό σχεδιασμό και τη δασική διαχείριση εξακολουθούν να μην έχουν λειτουργική σύνδεση, ενώ εξακολουθούν να υπάγονται σε υπουργείο διαφορετικό από το επισπεύδον για το περιβάλλον και τη δασική πολιτική.

Ο κατακερματισμός του φυσικού αντικείμενου ανάμεσα σε διαφορετικά υπουργεία και σε άσχετες με το αντικείμενο γενικές διευθύνσεις έχει ως αποτέλεσμα τον ελλιπέστατο μεταξύ τους συντονισμό, την παράλληλη και συχνά αντιφατική και περίπλοκη νομοθέτηση και τις καθυστερήσεις στην περιβαλλοντική αδειοδότηση δραστηριοτήτων. Κάτω από την προτεινόμενη νέα δομή, διαφαίνεται μια επικέντρωση στη λειτουργία των δασών ως υποδοχέων εξορυκτικών δραστηριοτήτων και έργων ανάπτυξης ενέργειας, με ταυτόχρονη απομάκρυνσή τους από τη λοιπή νομοθεσία για τον φυσικό χώρο, σε αντίθεση με τη συνταγματική επιταγή για αυξημένη προστασία τους. Αξίζει να τονιστεί ότι κατά τα 3 και πλέον χρόνια πολιτικής ένταξης των δασών στον «φυσικό τους χώρο», ήτοι στον περιβαλλοντικό κλάδο του ΥΠΕΚΑ, έχει γίνει αξιόλογη προσπάθεια εναρμόνισης της περιβαλλοντικής με τη δασική νομοθεσία, με αποτέλεσμα τη σταδιακή εξάλειψη

αλληλεπικαλύψεων, ρυθμίσεων που χωρούν διπλή ανάγνωση, αλλά και συγκεκριμένων ορθολογικών απλοποιήσεων στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης δραστηριοτήτων.

Το WWF Ελλάς, παρόλο που έχει τοποθετεί πολλάκις υπέρ μιας συνεκτικής αναδιοργάνωσης του ΥΠΕΚΑ και συνολικά του εθνικού συστήματος περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, θεωρεί αυτή την ενέργεια αδικαιολόγητη και λανθασμένη, καθώς αντίκειται στην ανάγκη για ενιαία και όχι κατακερματισμένη αντιμετώπιση του φυσικού περιβάλλοντος. Η προωθούμενη εισήγηση, υποβαθμίζει τη δυνατότητα περιβαλλοντικά βιώσιμης ανάπτυξης της πρωτογενούς παραγωγής στα δάση, καθώς αγνοεί ότι η διαχείριση των δασών, όπως και η προστασία τους, έχει ως βασικό άξονα την αναγνώριση της θεσμικής, διοικητικής και βεβαίως οικολογικής συνάφειας των δασών με τον φυσικό χώρο ως σύνολο.

Το WWF Ελλάς σε απάντηση στην προτεινόμενη νέα δομή του ΥΠΕΚΑ επαναφέρει την πρότασή του για συστέγαση όλων των αρμόδιων περιβαλλοντικών υπηρεσιών υπό μία Γενική Γραμματεία Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, με στόχο την κάλυψη με συντονισμένο και ενιαίο τρόπο των ειδικών θεμάτων των δασών και του ευρύτερου φυσικού περιβάλλοντος (ύδατα, εδάφη, βιοποικιλότητα, κ.α.). Επίσης προτείνουμε την αναβάθμιση και κάθετη υπαγωγή υπό το ΥΠΕΚΑ μιας υπηρεσίας φυσικού περιβάλλοντος, η οποία θα αξιοποιήσει κατά το δέον τη σημαντική εμπειρία της δασικής υπηρεσίας. Η σχετική πρόταση του WWF Ελλάς έχει κατατεθεί από τον Οκτώβριο 2011 και αφορά στην αποτελεσματικότερη και συνεκτική οργάνωση του συστήματος προστασίας και διαχείρισης του φυσικού χώρου, με έμφαση στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών (<http://www.wwf.gr/images/pdfs/NATURE-policy-reform.pdf>).

Επίσης, με μεγάλη έκκληση παρατηρούμε την κατάργηση της Δ/νσης Δασικών Χαρτών της Γενικής Δ/νσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος, μιας υπηρεσίας που έχει ουσιαστικό ρόλο στην ολοκλήρωση και κύρωση των δασικών χαρτών και στην ολοκλήρωση και διαχείριση του Δασολογίου, του κομβικού δηλαδή εργαλείου για την ουσιαστική προστασία των δασών και την απλοποίηση των σχετικών με αυτή αδειοδοτικών διαδικασιών.

Τέλος, στην προτεινόμενη Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Φυσικού Πλούτου, θεωρούμε ότι θα έπρεπε να ενταχθούν δύο Γενικές Δ/νσεις, η Γενική Δ/νση Ενέργειας και η Γενική Δ/νση Ορυκτού Πλούτου, καθώς αφορούν δύο διακριτούς τομείς, αλλά και λόγω της ευρύτητας και σημαντικότητάς τους.

β. Υποβάθμιση της Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Επίσης απαράδεκτη και πολιτικά αδικαιολόγητη θεωρούμε τη διοικητική υποβάθμιση της Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Ε.Γ.Ε.Π.Ε.) στο επίπεδο της Γενικής Διεύθυνσης, ειδικά καθώς το ζητούμενο είναι η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και η υποστήριξη του εξαιρετικής σημασίας έργου που οι επιθεωρητές έχουν επιτελέσει τα τελευταία χρόνια.

Όπως μάλιστα διαφαίνεται στο εγκεκριμένο από εσάς οργανόγραμμα, καταργούνται οι δυο Γενικές Επιθεωρήσεις, δηλαδή α) Περιβάλλοντος και β) Ενέργειας καθώς όλα τα ελεγκτικά αντικείμενα (τα οποία διέπονται από διαφορετική νομοθεσία) συγχωνεύονται κάτω από δυο διευθύνσεις γεωγραφικού χαρακτήρα, Νοτίου και Βορείου Ελλάδας. Οι δυο αυτές διευθύνσεις επιφορτίζονται με όλα τα θέματα σε επίπεδο τμήματος πλέον (περιβάλλον, ενέργεια, δόμηση, αυθαίρετα και μεταλλεία), χωρίς να ενοποιούνται τα θέματα παρά μόνο στο επίπεδο του Γενικού Επιθεωρητή. Σήμερα, μαζί με τον τομέα των μεταλλείων που στο οργανόγραμμα φαίνεται πως μετακινείται από τη Γενική Γραμματεία Ενέργειας στη Γενική Επιθεώρηση Περιβάλλοντος απασχολούνται 95 άτομα ενώ υπάρχουν περισσότερες από 250 κενές οργανικές θέσεις. Με αυτά τα δεδομένα και λαμβάνοντας πάντα υπόψη την τεράστια ανάγκη για οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος επιθεωρήσεων και ελέγχων, οποιαδήποτε περικοπή οργανικών θέσεων στον κρίσιμο αυτό τομέα θα ήταν αδιανόητη. Η υποβάθμιση των αναγκών γίνεται ακόμα εντονότερη, αν αναλογιστεί κανείς τη σημασία των νεοσύστατων υπηρεσιών επιθεώρησης, όπως της Ενέργειας (υποστελεχωμένη με 11 μόνο υπαλλήλους), Δόμησης (υποστελεχωμένη με 5 μόνο υπαλλήλους) και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (εξαιρετικά υποστελεχωμένη με 2 μόνο υπαλλήλους).

Στο πλαίσιο αυτό, το WWF Ελλάς θεωρεί αναγκαία την επαναφορά συνολικής πρότασης που είχε διατυπώσει τον Μάιο 2008 για την αναδόμηση τού εθνικού συστήματος περιβαλλοντικής διακυβέρνησης (http://politics.wwf.gr/images/stories/political/press/environmental_governance_final.pdf). Στην πρόταση αυτή, το WWF Ελλάς τόνιζε ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη αναβάθμισης της τότε Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος σε «Αρχή Περιβαλλοντικών Επιθεωρήσεων» και πρότεινε:

«Τροποποίηση των καταστατικών διατάξεων της ΕΥΕΠ (ν. 2947/2001) ώστε να προβλεφθεί νομοθετικά ότι ως επικεφαλής της Αρχής επιλέγεται πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με υψηλή επιστημονική κατάρτιση στο πεδίο της προστασίας του περιβάλλοντος και ευρεία κοινωνική αποδοχή, που διορίζεται από τον οικείο Υπουργό μετά από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας και της Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας του Περιβάλλοντος της Βουλής και απολαύει προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Σημειώνεται ότι αντίστοιχες προβλέψεις υπάρχουν ήδη για άλλους ανάλογους θεσμούς (π.χ. Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης)» και «Ανάθεση στην Αρχή και κυρωτικών αρμοδιοτήτων κατά το πρότυπο του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ), ώστε, εκτός από την ελεγκτική δράση, να μπορεί να παρεμβαίνει δυναμικά και με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε βάρος των παρανομώντων φορέων ή επιχειρήσεων.»

Τέλος, θεωρούμε ότι πρέπει να δοθούν περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις δομικές αλλαγές που αφορούν στην οργάνωση των τμημάτων που υπάγονται σε καθεμία από τις νέες διευθύνσεις που προτείνονται αλλά και των εποπτευόμενων φορέων, όπως το Εθνικό Κέντρο Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης, και ειδικά όσο αφορά το νέο οργανισμό που θα συστεγάσει την Κτηματολόγιο ΑΕ και τον ΟΚΧΕ), αλλά και με το μέλλον σημαντικών οργάνων του ΥΠΕΚΑ, όπως είναι το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης και η Επιτροπή Φύση 2000.

Εκφράζοντας τη διάθεση μας για περαιτέρω διερεύνηση των παραπάνω ζητημάτων, έχουμε την τιμή να ζητήσουμε συνάντηση μαζί σας, ώστε να σας εκθέσουμε τις απόψεις και τις προτάσεις μας.

Με εκτίμηση,

Δημήτρης Καραβέλλας

Γενικός Διευθυντής WWF Ελλάς

Κοινοποίηση:

1. κ. Αντώνη Σαμαρά, Πρωθυπουργό
2. κ. Ευάγγελο Βενιζέλο, Πρόεδρο, ΠΑΣΟΚ
3. κ. Φώτη Κουβέλη, Πρόεδρο, Δημοκρατική Αριστερά
4. κ. Ασημάκη Παπαγεωργίου, Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
5. κα Μαρία Ευαγγελίδου, Γενική Γραμματέα ΥΠΕΚΑ
6. κ. Κωνσταντίνο Μαθιουδάκη, Γενικό Γραμματέα Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

7. κ. Μωσή Κουρουζίδη, Ειδικό Γραμματέα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας

8. κ. Γιώργο Αμοργιανιώτη, Ειδικό Γραμματέα Δασών